

Nro.

86.

DZIENNIK

PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW
W LWOWIE.

Dnia 14go Lipca 1794.

Gazety LXXIX.

FRANCYA.

Do ofobliwości Sessyi Konwencyi Narodowej dnia 14. Czerwca odprawionej należy relacya Deputowanego *Elie Lacoste* o świeżym układzie spisku, którego zamiarem było: zniszczyć Konwencyę Narodową, i przywrócić godność Królewską. Jako szkodków do tego zamiaru użyć mieli sprzyśięzeni przekupienia, i otworzenia więzień. Jeden z sprzyśięzonych imieniem *Batz* bywszy Baron, i Deputowany pierwszego Zgromadzenia Narodowego, drugi zaś nazwi-

R 4

skiem

skiem *Roussel* mający z *Admiralem* ścisły związek, którzy *Robespiera*, i *Collet d'Herbois* zabić chcieli, mieli być herztami spisku. Na tę relację dekretowała Konwencya: rozkazać Oskarżycielowi publicznemu; aby sprzyśiężonych sądownie ścigał, i Sądowi rewolucyjnemu oddał. Strażny ten Sąd dnia 13. znowu 40. osób skazał na śmierć, z których większą część składali bywsi Radcy Parlamentu w *Toulouse*. Za ledwie wierzyć można, iak wiele już osób stracono. Od 3. do 11. Czerwca tylko rachowano ich 163. Ponieważ plac rewolucyjny jest blisko Pałacu *Thuilleries*, gdzie Konwencya Sessye swoje odprawia, dla tego zwykli teraz tracić osądzonych na śmierć na placu *Bastyli*.

Większej iefzcze wagi była relacya *Barrera* na Sessyi dnia 16. o bitwie morskiej. Gdy wstąpił na katedrę, wesoła na twarzy mina zdawała się obiecywać udzielenie pomyślnych wiadomości; iakoż w samey rzeczy niezawiódł tey nadziei, oznajmiając z radością Zgromadzeniu; że flotta nasza w 116. okrętów z *Chesapeake* szczęśliwie do portów Rzeczypospolitey przybiła. „Pomyślne to zdarzenie, mówił *Barrere*, i obfite żniwo, iakie od dawnego już czasu nie bywało, aż nazbyt

nas teraz postawi w stanie wyżywienia Francuzkiego Ludu, i jego armiów. Ochronić tę bogatą flotę, było celem, dla którego flotta nasza woenna z *Brestu* popłynęła, i dla którego się z nieprzyjacielską chcącą zabrać ten konwoy biła. Stała ona między kupiecką flotą Amerykańską, a między Angielskimi wojennymi okrętami. Bitwa stała się nieuchronną, i mało można znaleźć przykładów tak zaciętej, iak ta była. Jeżeli rozmaite okręty nasze utraciły maszty, tedy los podobny spotkał także większą daleko liczbę okrętów Angielskich; trzy Angielskie okręty utonęły. Jeżeli siedm naszych okrętów straciwszy maszty dostało się podobno w ręce Anglikóm, tedy przynajmniey Admiralicya Londyńska ucznie podobnie stratę przez swoją potęgę morską w tej bitwie poniesioną, a cel Deputacyi, to jest: ocalenie kupieckiej floty Amerykańskiej, szczęśliwie został otrzymany. „ Podług czytanego na teyże Sessyi listu z *Toulonu* popłynęła ztamtąd dnia 13. nasza z 7. liniowych okrętów, i 5. fregat złożona Eskadra. Skoro tylko odbiła od portu, postrzegła zaraz 9. Angielskich okrętów, ale te uisły do Korsyki, gdzie się ich wielka Eskadra znajduje.

Na

Na Seffyi dnia 17 czytano list Reprezentanta ludu *Jambon St. Andre* do swoięgo Kollegi w *Brest* imieniem *Brieur* następującey treści: „Wczoray odprawila się między obiema Flottami naykrwawsza i naystrasznieysza bitwa morska. Dyspozycye nasze były bardzo dobre; wszystko nam obiecywało skutek pomyślny; lecz Kapitan okrętu *Jacobin* wszystko popsuł. Bito się z republikańską odwagą, i uczyniono Anglikóm bardzo wiele szkody. Ośm okrętów naymniey przy kaźdey flotcie potraciło maszty. Ale że wiatr nam był przeciwny; dlatego potkało nas to nieszczęście, iżesmy nie mogli zgromadzić naszych wszystkich. Pięć okrętów staramy się za pomocą małych statków zaciągnąć, a drugie wpadły w ręce nieprzyjacielowi; wszelakoż nie tak dla niedostatku męztwa, iak bardziey dla niepomyślnych okoliczności. Okręt *Montagne*, (na którym się piszący ten list znaydował) utrzymał swoje maszty, ale mamy 300. zabitych i niebezpiecznie raniionych. Wszystkie Angielskie okręty natarły na nas tak, żeśmy niekiedy 6. przeciwko nam samym mieli. Admiral ściśle dopełnił swoiey powinności. Straciliśmy walecznego Kapitana *Bazire*. Flotta Angielska bardziey ieszcze zosta-

ła

ła skołatana niżli nasza. Nie same męż-
two tu było widać, ale raczey zaiadłość
w bitwie. Słowem; walczył tu Rzym, i
Karrago. Krzątamy się około zaprowa-
dzenia uszkodzonych okrętów naszych
do Brestu. „

Na Seffyi dnia 18. czytano list Re-
prezentanta przy armii północney z *Ryssel*
pod 15. datowany, w którym pisze:
„ Obłężenie Fortecy *Ypern* kontynuuie
się silnie, lubo nieprzyjaciele wielkie za-
biegi czynią, aby nas odparowali. Dnia
10. odebrał wiadomość Jenerał; iż nie-
przyjaciel zamyślał napaść na niego,
uprzedził więc, i atakował go w swo-
iey pozycyi *Hoogblède i Rouffelaer*. Po
żwawey i krwawey bitwie woyska na-
sze nareszcie opanowały pozycyę nie-
przyjacielską. Dnia 13. Armia nasza w
tey samey pozycyi była atakowana.
Prawe skrzydło pod kommandą Jenerała
Despreaux cofnęło się w nieporządku
pod *Rouffelaer*; lecz kolumna przodkowa
choć tym sposobem wystawiona zosta-
ła na nieprzyjacielski ogień, wytrzyma-
ła iednak ogień, i powtórzone żwawe
attaki iazdy mężnie i odważnie. Nie-
przyjaciel wkrótce został przymuszony
dobrowolnie opuścić plac bitwy, i co-
fnąć

fnąć się ku *Tbielt* i *Tourbout*. Zdobyliśmy 3. armaty. „

Reprezentant *Richard* pisze w późniejszym liście „ *Ypern* jest w ręku RPtey. Miasto pomimo licznego garnizonu, i walecznego odporu, który dawało, musiało przecie ustąpić nieustraszoney armii naszej. Jutro doniosę o bliższych okolicznościach odebrania tego miasta. „

Admiral i iego współwinowaycy, *Panienka Regnault* i cała iey familia, ogółem 53. osób dnia 17. zostały skazane na śmierć.

Dzień 13. Czerwca był, kiedy nasza flotta kupiecka do portu *l' Orient* przybiła.

ANGLIA.

Nadworna Gazeta pod 14. Czerwca donosi: iż *Admiral Howe* z 6. zdobytymi Francuzkiemi okrętami, i częścią swoiey flotty przybył do *Duneroje* na wyspie *Wight*, a resztę flotty Angielskiey posłał do portu *Plymouth*. W teyże zawiera się okolicznie strata ludzi przy flocie Angielskiey poniesiona, w zabitych 281. a w ranionych 787. Na zdobytym Francuzkich okrętach liczono 690. zabitych, a 530. ranionych. Na okręcie *Vengeur* utonęło 320. ludzi, od okrętu zaś

zaś zatopionego *Jacobin* ani jeden się nie uratował. (Podług wiadomości Francuzkich okręt *Jacobin*, który w Anglii mają za zatopiony, powrócił do portu *Brest*, Kapitan zaś jego za to, że powinności swoiey nie miał dopełnić, natychmiast został areztowany) W całej Anglii teraz slyną pochwały Admirala *Howe*. Ponieważ po śmierci Xięcia *Meklenburg Strelitz*, i Margrafa de *Hertfort* zawakowały dwa Ordery błękitney podwizki, mniemają: iż mu Król ieden z tych nada. Dnia 16. Sekretarze Stanu *Grenwille* w wyższej, i *Dundas* w niższej izbie projektowali, aby mu od Parlamentu wyraźnie podziękować, i projekt ten został przyjęty. Gdy Lord *Howe* dnia 13. około południa przybył do *Portsmouth*, wieźdzał tam prawie tryumfalnie, cisnęli się wszyscy dla widzenia zwycięzcy, i około dał się słyszeć radośny odgłos jego pochwał.

Admiral *Montagü*, który z swoią dywizyą flotty dnia 12. zrana do portu w *Plymouth* zawinął, zoczył był wprawdzie transportową flotę Francuzką plynącą z Ameryki, ale że miała konwoy 4 liniowych okrętów, z którými się 12 liniowych okrętów od pobitey flotty zbliżyło; dlatego mając tylko 9 liniowych okrętów nie odważył się iey atakować.

• tak udało się transportowi Francuzkiemu przybić do portu *l' Orient*.

Flotę Lorda *Howe* naprawiają teraz z iaknawiększym pośpiechem, i spodziewają się, że we trzech tygodniach będzie znowu w zupełney gotowości do żeglugi.

W liście pewnego morskiego Officyera, który się w bitwie znajdował, następujące są wymienione okoliczności teyże bitwy :

„ Flotta Lorda *Howe* składała się z 32. liniowych okrętów, i 7. fregat, z tą ón miał znaczną liczbę bogatych z Indyi wschodniey płynących okrętów kupieckich konwoiować, potem zbić flotę Francuzką, i zabrać flotę Francuzką od wysp cukrowych powracającą. Tym troiakim zamiarem popłynąłszy *Howe* dnia 2. Maia, wysłał dnia 4. flotę kupiecką przydawszy iey 6. liniowych okrętów pod Admiralem *Montagu*, sam zaś w 26 liniowych okrętów udał się ku *Brest*, gdzie postrzelwszy w spokojności zostającą flotę Francuzką, popłynął tam, koredy flotta Francuzka kupiecka płynąć miała; lecz gdy przez dni 14. daremnie krążąc nie mógł na nią napaść, powrócił znowu ku *Brest*, i tam niezastawszy floty Francuzkiey udał się na pierwsze miejsce. „

Reszta intro.